

LBRIS

We know
books

Camilla Sten

SATUL DISPĂRUT

Traducere din limba engleză

GABRIEL STOIAN

ACUM

Mă trezește un sfârâit strident care mă trece într-o clipită din starea de somn în cea de trezire și nedumerire.

În timp ce mă ridic în capul oaselor și clipesc pentru a alunga cu totul somnul, o văd pe Tone întinzând o mână și oprind radioul. Sunetul lui dispare imediat, fiind înlocuit de murmurul surd al motorului și de tăcerea de spațiu închis a furgonetei.

– Ce-a fost asta? întreb trecându-mi degetele prin păr.

– De câțiva kilometri, radioul se comportă cam ciudat, spune Tone. A sărit de la un post cu muzică rock de pe vremea bunicului la unul care difuzează dance, după care a început să emită doar pureci.

– Probabil că am intrat în zona moartă, spun simțind un mic fior de emoție în pântec.

Scot mobilul din buzunar, dându-mi seama în același moment că e mai târziu decât crezusem.

– Încă am semnal, dar slab, îi zic. O să postez un ultim mesaj înainte de a-l pierde cu totul.

Mă conectez la Instagram și fac o fotografie a drumului din fața noastră, scăldat în razele înserării.

– Cum sună asta? o întreb pe Tone. „Ne apropiem! Aproape că am ajuns în zona moartă. Ne vedem peste cinci zile, dacă nu cumva ne găsim fantomele...”

Tone face o grimasă.

– Cred că exagerezi, spune ea.

– O să le placă, îi răspund, apăsând butonul POST.

Apoi, după ce verific dacă a intrat și pe Twitter și Facebook, vâr telefonul înapoi în buzunar.

– Admiratorii noștri înghit chestii dintr-astea, spun eu în continuare. Fantome și filme horror și alte rahatari. E singura noastră marfă de vânzare.

– Admiratorii noștri, râde Tone. Toți unsprezece.

Dau ochii peste cap, dar nu pot nega faptul că asta mă doare. Gluma a tăiat în carne vie, până la os.

Tone nu observă asta, are ochii ațintiți tot spre șosea. E pustie și anonimă, o panglică de asfalt care nu are curbe și bifurcații. Conifere înalte, impenetrabile ne înconjoară de o parte și de alta a șoselei, iar, spre stânga noastră, soarele arzător pare să plutească mai adânc în cerul necuprins care ne scaldă pe noi și pădurea în nuanța lui albastră.

– Ieșirea de pe șosea ar trebui să apară destul de curând. Ne apropiem.

– Vrei să trec eu la volan? o întreb. N-am vrut să ațipesc. Nu știu ce mi s-a întâmplat.

Tone zâmbește larg, fără să își miște buzele.

– Dacă ai rămas trează până la patru dimineață, făcând atâtea lucruri, atunci asta nu vine ca o surpriză, spune ea, fără să-mi răspundă la întrebarea dacă vrea să mă lase să conduc.

Nu-mi dau seama dacă a interpretat vorbele mele drept o remarcă jignitoare.

– Nu, o aprob eu. Cred că nu.

Cu toate astea, *sunt* surprinsă. Crezusem că aceeași emoție febrilă și palpitantă, care m-a ținut trează în ultimele câteva nopți, mă va împiedica să adorm aici.

Arunc o privire în oglinda retrovizoare și văd cealaltă furgonetă albă, condusă de Emmy și tehnician, imediat în urma noastră. Volvo-ul albastru al lui Max se vede și el în spațiile rulotei.

Să fie emoția și anxietatea senzațiile pe care le simt zvârcolindu-se înăuntrul meu?

Lumina puternică face ca bluza mea albă, croșetată în relief, să pară roșie ca focul, și face ca fața lui Tone să devină o siluetă clar desenată. Este una dintre puținele femei care par mai frumoase din profil decât văzute din față, având o linie a maxilarului de invidiat, și un nas patrician. N-am văzut-o niciodată machiată, lucru care mă face să mă simt ridicolă și extrem de vanitoasă, mai ales că tocmai mi-am făcut șuvițe colorate în argintiu în părul meu anost, mat în mod natural, blond, cu o nuanță rece și lucioasă. Asta, cu toate că treaba m-a costat aproape nouă sute de coroane, bani pe care nu îi am – fără să mai vorbesc de faptul că nici măcar nu voi apărea în niciuna dintre filmările pe care le vom face în următoarele cinci zile.

Am făcut asta ca să mă simt bine și ca să îmi liniștesc nervii. Și avem nevoie de fotografii, mă gândesc, pentru Instagram, Facebook, Twitter și blog. Ca să le oferim admiratorilor și susținătorilor noștri – puțini, dar entuziaști – ceva ca să le stărnim interesul, să păstrăm focul aprins.

După acel somn scurt, simt în gură un gust de mucegai. Uitându-mă la cana din plastic pe care Tone a luat-o de la o benzinărie și a pus-o în suportul de câni, o întreb:

– Ce-i în cana aceea?

– Cola! Bea, dacă vrei, spune ea, adăugând, chiar înainte a o întreba, că are zero zahăr.

Ridic cana și iau câteva guri mari din băutura plată și călăie. Nu mă împrospețează în mod deosebit, ci mă face să simt setea mai rău decât crezusem.

– Acolo! spune Tone brusc, și încetinește.

Vechea ieșire nu apare pe GPS, lucru pe care l-am descoperit când am încercat să ne planificăm ruta. Ne văzuserăm silite să folosim hărți vechi, din anii patruzeci și cincizeci, făcând verificări

incrucșate cu datele din arhiva Administrației de Transport din Suedia privind locurile prin care trecea calea ferată pe vremea în care trenurile trase de locomotive care pufăiau ajungeau în sat de două ori pe săptămână. Max se pricepe să interpreteze hărțile, astfel că ne garantează că drumul pe care mergem este cel bun. Însă abia acum, când Tone încetinește de înaintea la pas, pentru a pătrunde pe șoseaua îngustă, aproape complet cotropită de buruieni, care era cândva singurul drum de acces spre sat, încep să mă simt sigură.

Furgoneta virează o vreme, apoi se oprește. Debusolată, mă uit la Tone.

– Ce s-a întâmplat? o întreb.

E mai palidă decât în mod obișnuit, iar pistruii ei lucesc pe pielea deschisă la culoare. Gura mică apare ca o tăietură peste fața ei, iar mâinile îi stau strânse pe volan.

– Tone? o întreb, de această dată mai încet.

La început, nu scoate nicio vorbă, ci doar stă la volan privind tăcută spre copaci.

– Nu credeam niciodată că o să văd asta, spune ea încet.

Îmi las o mână pe brațul ei. Sub țesătura ușoară a tricoului ei cu mânecă lungă, mușchii îi stau încordați ca niște arcuri.

– Vrei să trec eu la volan? o întreb.

Și ceilalți au oprit. Cea de-a doua furgonetă este exact în spatele nostru, iar Volvo-ul albastru al lui Max este probabil ceva mai în urmă.

Tone își desprinde mâinile de pe volan, și se lasă ușor pe spate.

– Ar fi o idee bună, spune ea.

Apoi, fără să se uite la mine, își desfăce centura de siguranță, deschide portiera și sare afară din mașină.

Îi urmez exemplul: îmi desfăc centura de siguranță, sar din furgonetă și ocolesc mașina. Afară, aerul rece vine ca un șoc, curat, proaspăt și foarte rece. Îmi pătrunde prin puloverul gros, cu toate că vântul nu bate deloc.

Când urc pe scaunul șoferului, văd că Tone și-a fixat deja centura. Aștept ca ea să spună ceva, dar nu aud nicio vorbă. De aceea, apăs piciorul pe pedala de accelerație și pornim pe drumul pe jumătate năpădit de buruieni.

În mașină se lasă o tăcere aproape solemnă. După ce că suntem aproape înghițiți de copaci, care par să coboare până deasupra noastră pe șoseaua îngustă, sunetul vocii lui Tone în semiîntunericul apărut brusc mă face să tresar.

– Pe de altă parte, e bine că tu conduci în locul meu. Cum să zic, ăsta e proiectul tău. Tu ai fost aceea care a vrut să vină aici. Am dreptate?

Arunc o privire spre ea din colțul unui ochi, dar mă străduiesc să manevrez bine furgoneta greu de stăpănit peste rădăcinile ieșite din pământ și peste pietrele de pe drum.

– Cred că da, îi spun.

Este bine că am obținut asigurări suplimentare pentru mașinile închiriate; terenul de aici sigur nu este cel pentru care au fost proiectate aceste furgonete. Însă noi aveam nevoie de ele ca să aducem tot echipamentul până aici, iar închirierea unor vehicule de teren era atât de scumpă, încât până și prețul pentru o zi ar fi sporit bugetul necesar deplasării de câteva ori.

Înaintăm în tăcere. Pe măsură ce se scurg minutele, iar noi pătrundem tot mai adânc în pădure, simt brusc cât de izolată a fost acea comunitate. Din ceea ce mi-a spus bunica, doar câțiva săteni aveau mașini, astfel că trenul era singura lor legătură reală cu civilizația, iar acel tren circula doar de două ori pe săptămână. Dacă nouă ne-a trebuit atât de mult timp ca să ajungem aici cu mașinile, probabil că situația era cu atât mai complicată când singura soluție de a ieși din oraș era să parcurgi pe jos toată acea distanță.

Trecem pe lângă un drumeag care șerpuiește prin pădure. În prima clipă, îmi închipui că am ratat o bifurcație, dar apoi îmi dau

seama că probabil era drumul care ducea spre mină. Conduc în continuare, înaintând peste tufişuri și crengi prăbușite la pământ. Furgoneta mârâie și geme, dar continuă să lupte.

În clipa în care încep să-mi fac griji că probabil am ales o cale greșită – că acela a fost doar un drum forestier, potecă pentru plimbări, și că vom continua să pătrundem tot mai adânc în pădure până când ne vom trezi blocați sub greutatea furgonetelor și a echipamentelor noastre, a prostiei și a ambiției noastre – copacii creează brusc o deschizătură ca un miracol, exact în fața ochilor noștri.

– Acolo, spun eu în șoaptă, mai mult către mine decât spre Tone.

Asta mă stimulează îndeajuns ca să accelerez puțin, doar o idee, și simt sângele cum îmi pompează prin vene, vreme în care cerul aprig de aprilie se deschide în fața noastră.

Ieșim din pădure și ajungem pe un mal abrupt. Și acolo este locul, la poalele văii, care nu este o vale adevărată, ci mai curând o mică depresiune a terenului.

Biserica se înalță cu semeție deasupra clădirilor mărunte de pe latura estică a satului, iar turla ei înalță și mândră, în vârful căreia se află o cruce zveltă, care lucește, imposibil de clară, în lumina soarelui care apune. Casele arată ca și cum ar fi răsărit din terenul bisericii ca niște mici ciuperci, căzând și înmulțindu-se pentru a alcătui pereți și siluete de-a lungul pârâului cu apă roșcată precum cuprul, care se scurge spre micul lac din pădure care i-a dat satului acel nume: *silvertjärn*, iezerul argintiu. S-ar putea ca la un moment dat să fi fost argintiu, însă acum, lucios și întunecat, pare un secret foarte vechi. În raportul companiei miniere scrie că iazul nu a fost niciodată cercetat, și nici nu s-au descoperit informații privind adâncimea lui. Din câte știm noi, ar putea să fie adânc până la apa freatică. Adică, fără fund.

Aproape instinctiv, îmi desfac centura de scaun, deschid portiera, sar pe solul moale, umed și elastic, și arunc o privire spre sat. E o liniște deplină. Singurele sunete care se aud sunt zumzetul gros, atotprezent al motorului, și șoaptele slabe ale vântului care coboară asupra satului.

O aud pe Tone, aflată în spatele meu, coborând prin partea șoferului. Nu scoate nicio vorbă, nici măcar nu închide portiera în urma ei.

Expir profund – o rugă, o incantație – un salut de bun găsit:
– Silvertjärn!

ATUNCI

Elsa se îndreaptă spre casă după ce a fost în vizită la Agneta Lindberg, moment în care își dă seama că totuși ceva nu e în regulă.

În pas vioi, trebuia să parcurgă acea distanță în doar cincisprezece minute, dar ea ajunge rareori acasă în mai puțin de patruzeci de minute, pentru că sunt mulți oameni care vor să o oprească pentru a schimba câteva cuvinte.

De câteva luni, de când sărmana de ea a primit vestea, Elsa o vizitează pe Agneta în fiecare săptămână. În mod normal, Elsa merge la Agneta miercurea, pentru că e foarte convenabil să apară acolo după unul dintre prânziurile de miercuri găzduite de soția farmacistului.

La acele prânzuri nu se petrece nimic ieșit din comun; în esență, ele reprezintă doar o ocazie pentru unele dintre doamnele satului să se adune și să stea la taclale, să bea cafea din ceșcuțe elegante, și să trăiască un sentiment trecător de superioritate. Totul este o distracție nevinovată, și se știe că femeile din Silvertjärn se simt bine dacă au ceva de făcut. Elsa nu poate nega faptul că până și ei îi fac plăcere aceste întruniri, deși câteodată trebuie să pună piciorul în prag când flecărelile devin prea tăioase.

Insinuările privind paternitatea celui mai mic copil al directorului școlii nu slujesc la nimic. Elsa s-a dus în vizită la el și la sărmana lui soție când băiatul refuza să sugă la sân, iar ea rareori a văzut un părinte mai afectuos – indiferent cât de roșcat ar fi fost părul copilului.

E o după-amiază caniculară, neobișnuit de înăbușitoare pentru luna aprilie, și, în timp ce pășește, Elsa simte că începe să transpire

pe sub bluză. Îi place să urmeze cărarea ce merge de-a lungul râului, pentru că e netedă și plăcută sub tălpi, iar dacă ridică privirea, poate vedea lacul sclipind în depărtare. Apa provenită din topirea zăpezilor a început să curgă vălurit în albie, și asta o face să își dorească să se oprească pentru a se bălăci puțin.

Dar Elsa nu poate face așa ceva, desigur. Cum ar fi dacă și-ar sufla fusta și ar începe să tropăie în apă ca o fetiță care nu are nicio grijă pe lume? Asta sigur ar oferi femeilor satului un prilej grozav pentru a bârfii!

În momentul în care zâmbește gândindu-se la asta, Elsei i se pare că totuși ceva e anapoda, pentru că atunci când privește în jur, să vadă dacă există cineva care ar putea să o surprindă zben-guindu-se în râu, își dă seama că nu e nimeni.

De-a lungul râului sunt înșiruite case. Este centrul vechi din Silvertjärn, iar Elsa are o slăbiciune pentru această parte a satului. Când ea și Staffan s-au mutat în Silvertjärn, când ea era doar o copilă nu prea răsărită, locuiseră într-una dintre clădirile noi construite de mină. Fusese o locuință rece, lipsită de suflet, și Elsa e convinsă că pereții aceia albi și crăpați au fost vinovați pentru faptul că prima ei sarcină s-a dovedit atât de dificilă. Ținuse cu tot dinadinsul să se mute de acolo cât de repede se putea.

Casele de lângă râu sunt mai vechi, au mai multă personalitate, iar Elsa îi cunoaște pe toți oamenii care locuiesc aici. Se poate lăuda cu toată sinceritatea că îi cunoaște pe toți oamenii din Silvertjärn, dar zona dintre biserică și râu este a ei, ceea ce înseamnă că este dispusă să facă orice efort pentru cei care locuiesc aici. Îi place să treacă prin dreptul casei cu acoperiș înclinat de pe colțul străzii ca să îi salute pe Pia Etterström și pe cei doi gemeni ai ei, să se oprească în fața verandei lui Emil Snäll și să îl întrebe dacă îl mai chinuie guta, sau să facă o pauză ca să admire trandafirii lui Lise-Marie.

Numai că astăzi nimeni nu s-a oprit și nici nu i-a făcut vreun semn cu mâna.

În ciuda vremii calde, nu vede nici picior de om în grădini sau pe treptele de intrare în case, și nici măcar o fereastră nu este deschisă. Nimeni nu s-a repezit afară ca să o salute când trece, chiar dacă ea vede unele mișcări înapoia perdelelor de la bucătăria și a ferestrelor închise. Toți par să se fi încuiat în case.

Simte că i se întoarce stomacul pe dos.

În zilele ce vor urma, Elsa se va întreba dacă în sinea ei știe deja – după care pornește în fugă, ajunge acasă transpirată și cu părul despletit, și îl găsește pe Staffan stând așezat la masa din bucătărie, cu fața pustiită de șoc.

Dar nu, ea încă nu știe. Nu și-a dat seama, nu a bănuț. N-ar fi putut bănuț.

De aceea, când Staffan îi spune cu glas de somnambul...

– Elsa, se închide mina. Am aflat asta azi. Ne-au trimis pe toți acasă.

...ea leșină pe dată, pentru prima și singura dată în viața ei.

ACUM

N-am văzut niciodată Silvertjärn cu ochii mei. Mi l-am imaginat, desigur, auzind poveștile bunicii, am stat până târziu noaptea explorând Internetul ca o posedată, căutând măcar o descriere, dar nu am găsit aproape nimic.

Auzind clicul aparatului foto al lui Tone, mă întorc. Îl ține în dreptul ochilor, astfel că jumătate din față îi este ascunsă.

Trebuia să filmăm priveliștea când am ieșit din pădure. Asta ar fi constituit un început convingător, care să atragă atenția, lucru de care ai nevoie când soliciți finanțare. Indiferent cât de multe lucruri vom posta pe Instagram sau cât vom încerca să îndrumăm oamenii spre pagina Kickstarter, tristul adevăr este că vom avea nevoie de o subvenție pentru a realiza documentarul pe care mi l-am propus. Fără o formă de finanțare din partea statului, nu avem nicio șansă.

Dar sunt convinsă că până la urmă vom face rost de bani.

Cum să spun, cine ar putea rezista acestei tentații?

Lumina cade lichidă peste clădirile dărăpănate, înmuindu-le în nuanțe de roșu și oranj. E uimitor cât de bine au rezistat, în ciuda intemperiilor de tot felul. Pesemne că, pe vremea aceea, lucrurile se construiau altfel. Chiar și așa, declinul este vizibil când vezi totul de sus. Unele acoperișuri s-au prăbușit complet în interiorul clădirilor, iar natura a început să revendice cu hârnicie pământul, de aceea este greu de stabilit unde sfârșesc casele și unde începe pădurea. Străzile sunt pustii și năpădite de buruieni, iar șinele de tren, ruginite, pornesc din gară și pătrund în pădure ca o arteră perforată.